

Raadsvoorstel

Onderwerp	Nota Riolering
Zaakid	2022-086423
Auteur	Rolf Schuurman +31793469565 R.Schuurman@zoetermeer.nl
Gemeentesecretaris	Huykman, B.J.D.
Directeur	A. Quentin
Portefeuillehouder	Wethouder Van der Meer
Medeverantwoordelijke(n)	

Uiterste behandeldatum (+ reden)	Januari 2023 in verband met provinciaal toezicht.
Programma(s)	Programma 3 Leefbaarheid, duurzaam en groen
Eerdere besluitvorming	Raadsvoorstel Gemeentelijk rioleringsplan 2016-2020
Samenvatting	De gemeente Zoetermeer heeft voor de jaren 2023 tot en met 2026 een Nota Riolering gemaakt. In de nota staat beschreven wat nodig is om de riolering in goede toestand te houden. De werkzaamheden hebben tot doel om de volksgezondheid te beschermen en verontreinigingen in het milieu te voorkomen. De nota beschrijft het dagelijks en groot onderhoud van de riolering en geeft inzicht in de kosten. Bij de kosten wordt 80 jaar vooruit gekeken. De eerstkomende vier jaren zijn meer in detail doorgerekend. Het benodigde budget voor groot onderhoud wordt voor de komende vier jaar vastgesteld. Jaarlijks wordt geld gespaard door middel van een voorziening groot onderhoud. Deze spaarpot wordt gebruikt om noodzakelijk groot onderhoud in de toekomst te betalen. De nota geeft inzicht in de hoogte van deze voorziening. Op basis van de huidige doorrekening is een verhoging van de storting in de voorziening niet nodig.
Bijlagen	1. Nota Riolering Zoetermeer 2023 t/m 2026 2. Bijlagenrapport Nota Riolering Zoetermeer 2023 t/m 2026 3. Kaart overstorten en HWA-uitlaten Zoetermeer (bijlage 7 v/h bijlagenrapport) 4. Begrotingswijziging

Raadsbesluit

Raadsvoorstel Nota Riolering
2022-086423

De raad van de gemeente Zoetermeer;
Gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 29 november 2022

besluit

1. De Nota Riolering Zoetermeer 2023 t/m 2026 vast te stellen, met in grote lijnen de volgende aanpak:
 - a) Er wordt jaarlijks ongeveer 6,5 km rioolleidingen aangepakt. Daarvan wordt maximaal 20% vervangen. De overige leidingen worden gerelined.
 - b) Er worden klimaatmaatregelen genomen zodat overtollig hemelwater makkelijker kan worden afgevoerd. Dit gebeurt door aanpassingen aan het rioolstelsel (ondergronds) of door middel van bovengrondse maatregelen, zoals verbetering van afstroming en infiltratie van het hemelwater.
 - c) Er wordt meer gecommuniceerd richting de bewoners hoe om te gaan met het riool.
2. Het Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP) Zoetermeer 2016-2020 in te trekken.
3. Ten behoeve voor het uitvoeren van het groot onderhoud een extra onttrekking uit de voorziening Riolering te doen van € 1.687.586,- in 2023, € 1.250.018,- in 2024, € 1.243.898,- in 2025 en € 1.289.229,- in 2026.
4. Jaarlijks de inflatiecorrectie toe te voegen aan de voorziening.
5. De hieruit voortvloeiende begrotingswijziging vast te stellen.

Over onderdeel 5 van dit besluit geen referendum mogelijk te maken, omdat het een begrotingswijziging betreft.

Dit besluit treedt in werking twee weken na de bekendmaking daarvan. Tenzij over de overige onderdelen van dit besluit een inleidend verzoek tot het houden van een referendum wordt gedaan.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van de raad op 30 januari 2023

de griffier,

de voorzitter,

drs. R. Blokland MCM

drs. M.J. Bezuijen

Toelichting

Probleemstelling en kader

Inleiding

De hier voorliggende Nota Riolering vervangt het Gemeentelijk Rioleringsplan GRP 2016-2020. Vaststelling van de nota is nodig ter onderbouwing van de noodzaak van een 'voorziening groot onderhoud'. Het moet duidelijk zijn welke werkzaamheden in de toekomst betaald worden uit deze voorziening. De nota is geldig van 2023 tot en met 2026.

De gemeente is verantwoordelijk voor de invulling van de drie watertaken. Deze zogenaamde zorgplichten zijn:

1. de inzameling en transport van stedelijk afvalwater;
2. de inzameling en verwerking van afvloeiend hemelwater;
3. het nemen van grondwatermaatregelen.

In de Nota Riolering staat hoe Zoetermeer met deze drie watertaken omgaat. De nota omvat daarom de volgende onderdelen:

- een beschrijving van de werkzaamheden die in komende planperiode worden gedaan;
- een terugblik op de rioleringstaken en de toetsing van de maatregelen;
- de financiële doorrekening voor de toekomstige aanpak van het riool.

De aanpak wordt hieronder kort toegelicht.

Huidige situatie

De hierboven beschreven watertaken brengen maatregelen met zich mee. De maatregelen die gedaan zijn in de afgelopen planperiode, zijn getoetst en opgenomen in de nota. De uitkomst daarvan is dat de maatregelen op een goede en doeltreffende manier zijn opgepakt en dat het rioolstelsel goed functioneert.

Het grootste gedeelte van het stelsel is gescheiden aangelegd. Het regenwater en vuilwater wordt niet vermengd maar gescheiden afgevoerd. Dit is gunstig in geval van hevige regen. Regen kan naar het oppervlaktewater afstromen en belast de waterzuivering niet. Toch is er bij hevige regenval in enkele woonwijken (Meerzicht, Buytenwegh) op specifieke locaties wateroverlast geweest. Daarom zijn in de nabije toekomst aanpassingen aan het riool nodig. In de afgelopen periode is jaarlijks 6 km asbestcementleidingen 'gerelined' en is ongeveer 0,5 km vervangen. Relinen is het renoveren van de riolering door de binnenkant te vernieuwen. De straat hoeft niet open om te kunnen relinen. Relinen was het uitgangspunt in het GRP 2016-2020. De 0,5 km vervanging was echter nodig omdat relinen niet meer kon door de slechte kwaliteit en verkeerde ligging van de rioolbuis.

Toekomstige aanpak

Het college stelt voor om in de komende vier jaren het percentage te vervangen asbestcementleidingen licht te laten stijgen. Dit is noodzakelijk door het veranderende klimaat en door veroudering van het stelsel. Het is op specifieke locaties nodig om de capaciteit van het riool te vergroten. Zo kan er meer water worden afgevoerd. Het aanwezige riool moet dan worden vervangen. Ook wordt gekeken naar de directe afvoer van regenwater via de weg, voetpad en berm. Door veroudering van het stelsel is ook meer vervanging noodzakelijk.

In deze nota wordt voorgesteld om jaarlijks 6,5 km riool te verbeteren. Dit zijn tot 2043 vooral asbestcementleidingen. Daarvan wordt de komende vier jaar 80% gerepareerd door middel van relinen. De overige 20% wordt vervangen. Het percentage te vervangen asbestcementleidingen in de periode van 2027 tot 2043 zal bij de volgende actualisatie van de nota nader bepaald moeten worden en is afhankelijk van de ontwikkeling van de kwaliteit van de leidingen. Vanaf

2043 begint het groot onderhoud van overige rioolbuizen (beton, pvc, gres). Een indicatie van de kosten hiervoor is opgenomen in de begroting voor de voorziening groot onderhoud.

Bij werkzaamheden waarbij straten opengebrouwen worden, wordt samenwerking gezocht met drinkwaterbedrijf Dunea en netbeheerder Stedin.

Prijspeil

Alle genoemde bedragen in de nota zijn op prijspeil 1 januari 2022. Vanaf dit prijspeil zijn de bedragen geïndexeerd en opgenomen in de doorrekening van de kosten vanaf 2023. Voor 2023 is dit een prijscorrectie van 4,85%. Dit is aanzienlijk hoger dan afgelopen jaren om daarmee in lijn te blijven met de prijsstijgingen. Deze prijscorrectie is samengesteld uit 2,3% vanuit de programmabegroting en een tussentijdse correctie in 2022 van 2,5%.

Beoogd effect

Door het borgen van de afvoer van vuil- en regenwater dragen we bij aan de woonaantrekkelijkheid van Zoetermeer. Hierbij staan de gezondheid en veiligheid van de inwoners van Zoetermeer voorop. Een goede afvoer van vuil- en regenwater voorkomt daarnaast schade aan de (woon)omgeving.

Voorstel/keuzemogelijkheden/risico's

1. De Nota Riolering Zoetermeer 2023 t/m 2026 vast te stellen, met in grote lijnen de volgende aanpak:
 - a. Er wordt jaarlijks ongeveer 6,5 km rioolleidingen aangepakt. Daarvan wordt maximaal 20% vervangen. De overige leidingen worden gerelined.
 - b. Er worden klimaatmaatregelen genomen zodat overtollig hemelwater makkelijker kan worden afgevoerd. Dit gebeurt door aanpassingen aan het rioolstelsel (ondergronds) of door middel van bovengrondse maatregelen, zoals verbetering van afstroming en infiltratie van het hemelwater.
 - c. Er wordt meer gecommuniceerd richting de bewoners hoe om te gaan met het riool.
2. Het Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP) Zoetermeer 2016-2020 in te trekken;
3. Ten behoeve voor het uitvoeren van het groot onderhoud een extra onttrekking uit de voorziening Riolering te doen van € 1.687.586,- in 2023, € 1.250.018,- in 2024, € 1.243.898,- in 2025 en € 1.289.229,- in 2026;
4. Jaarlijks de inflatiecorrectie toe te voegen aan de voorziening;
5. De hieruit voortvloeiende begrotingswijziging vast te stellen.

Argumenten

- 1.1. We constateren een achteruitgang van de kwaliteit van de asbestcementleidingen en willen de risico's op storingen en overlast voor bewoners verkleinen (besluit 1a)*

Vanwege de achteruitgang van de kwaliteit van de asbestcementleidingen vervangen we nu al 10-15% van deze leidingen. Om risico's op storingen en overlast voor bewoners te voorkomen, is het nodig om in te zetten op vervanging.

- 1.2. Meer inzetten op vervanging biedt mogelijkheden om aanpassingen aan het stelsel te doen (besluit 1b)*

Door de verandering van het klimaat zullen vaker hevige buien voorkomen. Door riool te vervangen, biedt dit mogelijkheden om over te gaan tot vergroting van het rioolstelsel, zodat meer water wordt afgevoerd. Hiermee wordt overlast van water op straat verminderd. Naast vergroting ondergronds, kunnen aanpassingen bovengronds worden meegenomen als het riool eruit gaat. Het wegdek gaat ook op de schop, waardoor mogelijkheden ontstaan om bijvoorbeeld extra kolken aan te brengen, hogere straatbanden aan te leggen, waterdoorlaatbaarheid van het wegdek te vergroten of extra berging onder het wegdek te maken.

1.3 Door inwoners te informeren over het gebruik van het riool wordt schade aan het riool beperkt en de kwaliteit van het oppervlaktewater verbeterd

In de komende periode worden inwoners geïnformeerd over het gebruik van het riool. Hierbij gaat het over wat beter niet door de wc gespoeld kan worden. Ook zal het autowassen op straat aandacht krijgen. Bij autowassen stroomt het water met zeepresten en vuil via het regenwaterstelsel de vijvers en sloten in.

2.1 Een actualisatie van het Gemeentelijk Rioleringsplan Zoetermeer 2016-2020 is nodig
Een hernieuwde doorrekening van de kosten voor het riool is noodzakelijk om inzicht te krijgen in de opgave voor de komende tijd en daarbij de dotatie aan de voorziening opnieuw te bepalen. Door inflatie en prijsstijgingen wijzigen cijfers. Deze Nota Riolering hanteert daarmee de actuele uitgangspunten.

3.1 Voor de werkzaamheden die genoemd staan in deze Nota Riolering is jaarlijks een budget nodig

De kosten van het groot onderhoud worden geraamd in de begroting. Deze kosten zijn in deze nota herijkt.

4.1 De voorziening groot onderhoud moet ook in de toekomst voldoende geld bevatten.
Door jaarlijks de inflatiecorrectie toe te passen op de voorziening groot onderhoud wordt het gespaarde geld opgehoogd. Dit wordt gedaan om te borgen dat voldoende geld beschikbaar is.

5.1 Als gevolg van de hernieuwde doorrekening van de kosten voor het groot onderhoud is een begrotingswijziging noodzakelijk om het benodigde budget ten laste van de voorziening te kunnen brengen.

De doorrekening vindt plaats met actuele cijfers waardoor ten opzichte van de afgelopen periode van het GRP de cijfers wijzigen en dit verwerkt dient te worden in de begroting.

Kanttekeningen

1.1. Niet alle benodigde maatregelen voor klimaatadaptatie zijn opgenomen in deze nota
Sinds 2008 hebben gemeenten, naast de zorgtaak voor de riolering, ook taken voor het grondwater en regenwater (drie watertaken). Om die reden kunnen maatregelen tegen wateroverlast en droogte opgenomen worden in de Nota Riolering en de kosten daarvoor via de rioolheffing worden gedekt. Kosten voor verbetering van het rioolstelsel, als het om groot onderhoud gaat, zijn meegenomen in deze nota.
Andere maatregelen die aanvullend zijn op het rioolstelsel, zoals bijvoorbeeld berging van water door wadi's (laaggelegen gebied dat zich vult met water bij regen) en aanleg van groene daken, zijn niet opgenomen in deze nota. Deze maatregelen worden concreet in de uitvoeringsagenda (maatregelenpakket) klimaatadaptatie. Daarbij wordt ook duidelijk welke kosten gemoeid zijn met de maatregelen.

Financiën

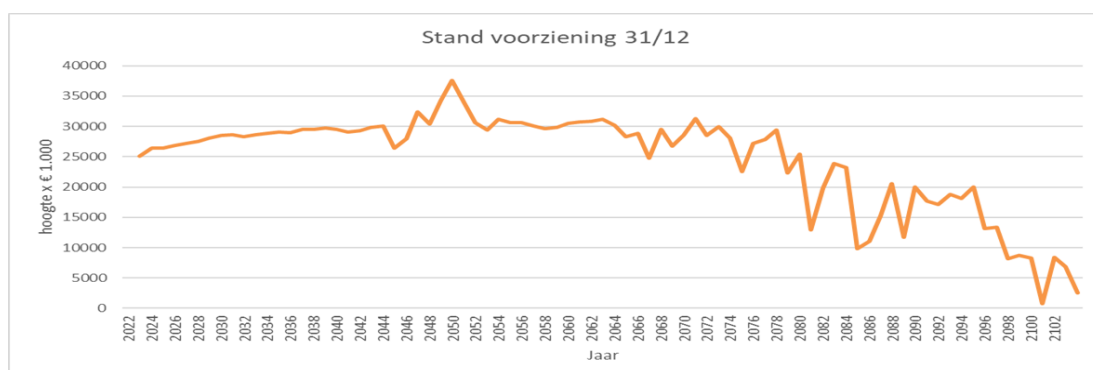
Het onderhoud aan de riolering is te splitsen in twee delen:

- De kosten voor dagelijks/periodiek onderhoud bedragen 3,1 miljoen per jaar. Dit is vergelijkbaar met de kosten in de achterliggende jaren.
- De kosten voor groot onderhoud bedragen € 3,1 miljoen per jaar. Deze kosten worden gedekt uit de voorziening groot onderhoud.

Dekking kosten groot onderhoud/ voorziening groot onderhoud

Deze voorziening wordt jaarlijks aangevuld door een dotatie die is opgenomen in de begroting. De jaarlijkse storting in de voorziening komt in het nieuwe voorstel uit op € 2,9 miljoen. Dit is licht hoger dan de huidige storting (€ 2,8 miljoen). Deze voorziening wordt waardevast gehouden door een jaarlijkse inflatiecorrectie. De standaard levensduur van de riolering is 80 jaar. De onderstaande grafiek geeft de stand van de voorziening gedurende de komende 80 jaar weer. Binnen deze 80 jaar bevindt zich de vervangingscyclus van het rioolstelsel. Vanaf

2043 loopt de grafiek grillig door de uitgaven voor grote vervangingsprojecten. Door deze uitgaven en gelijkblijvende storting in de voorziening daalt de stand van de voorziening geleidelijk.

Rioolheffing

De kosten voor dagelijks/periodiek en groot onderhoud worden gedekt uit de opbrengst van de rioolheffing.

Controleprotocol

Niet van toepassing.

Participatie en Communicatie

Bij het maken van de Nota Riolering is overleg geweest met de drie Hoogheemraadschappen en is het concept aan hun voorgelegd. De verkregen reacties zijn zoveel als mogelijk verwerkt in het rapport. De reacties van de drie Hoogheemraadschappen zijn als bijlage bij dit raadsvoorstel toegevoegd.

Duurzaamheid

Jaarlijks wordt een deel van het riool vervangen. Vervanging zorgt voor mogelijkheden om het stelsel aan te passen, zodat klimaatbestendige maatregelen mogelijk worden. Zoals bijvoorbeeld het vergroten van het stelsel voor extra afvoercapaciteit, aanbrengen extra kolken, verbetering bovengrondse afvoer naar oppervlaktewater, etc. Dit draagt bij aan een duurzame woonomgeving waar overlast als gevolg van klimaatverandering wordt tegengegaan.

Toegankelijkheid en bruikbaarheid voor gehandicapten

Bij werkzaamheden aan het riool moet de openbare ruimte voor iedereen toegankelijk blijven.

Rapportage en evaluatie

De Nota Riolering wordt in 2026 geactualiseerd om voor 1 maart 2027 door de raad vastgesteld te worden. In die nota wordt de periode 2023 t/m 2026 geëvalueerd.

Planning

Januari 2023

Vaststelling Nota Riolering door de raad.

Februari 2023

Bekendmaking vastgestelde Nota Riolering